

El Govern de les Illes Balears commemora el vintè aniversari de l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia illenc amb una exposició fotogràfica que recull alguns moments clau, en tots els àmbits de la vida, d'aquestes dues dècades.

Vint anys d'Estatut de les Illes Balears

El Govern de les Illes Balears commemora aquest mes de març el vintè aniversari de l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia amb tot un seguit d'activitats –conferències, taules rodones, exposicions...– entre les quals destaca la mostra fotogràfica “20 anys d'Estatut”, fins a final de mes a la Llotja de Palma, recollida en forma de llibre-catàleg per l'Institut d'Estudis Autònoms, dependent de la Conselleria de Presidència del Govern.

La col·laboració dels diaris de totes les Balears i dels seus fotògrafs, que han aportat en alguns casos el seu arxiu particular, ha fet possible fixar les imatges de dues dècades. No sols hi apareixen els esdeveniments polítics, sinó també els socials o culturals. Els moments que, per un motiu o un altre, han marcat el pas d'aquests vint anys. En paraules del president, Francesc Antich, “són un conjunt d'imatges significatives dels darrers anys de la nostra histò-

ria més immediata que, d'alguna manera, simbolitzen el camí dels illencs per aconseguir el que avui som: una societat pacífica i plural, assentada en una terra pròspera, i preparada per encarar amb optimisme tots els reptes del segle XXI”.

L'exposició. Els professionals que aporten la seva feina són Torrelló i Lorenzo, del *Diario de Mallorca*; Joan Torres, de l'*Última Hora*, i els seus companys en el Grup Serra –editor també del *Diari de Balears*– Jaume Morey i Teresa Ayuga; Josep Vicens, d'*El Mundo–El Día de Baleares*; Oskar Pipkin, de l'agència Efe; Javier Coll, de *Menorca*; Josep Buil, Rafa Domínguez, Vicent Marí, Carles Ribas i Juan A. Riera, col·laboradors del *Diario de Ibiza*.

La mostra de fotos ha estat seleccionada per l'escriptor i periodista Carlos Garrido, el qual explica en el catàleg-llibre: “Volem que serveixi [la mostra fotogràfica] per explicar l'evolució de les Illes Balears des de les primeres preses de consciència col·lectiva, a finals de la dècada dels 70, fins a la consolidació d'una identitat pròpia, ja en el segle XX.”

L'exposició es veu acompanyada per una cronologia històrica, feina que va a càrrec de l'historiador Antoni Nadal, que arranca l'any 1983 i acaba enguany, i que relaciona els principals esdeveniments que han marcat la història de Balears en aquestes dues dècades amb els fets ocorreguts a tot l'estat espanyol, amb un breu apartat introductori que fa referència al període preautonòmic.

TORRELLÓ / LORENZO / JOSEP BUIL

Dalt, manifestació per l'autonomia (1977) i recuperació del carnaval de sa Rua, a Palma (1979). Al mig, primeres eleccions democràtiques a Eivissa, el 1977. I l'equip de *Panorama balear*, informatiu pioner a les Illes en català, produït a la delegació de Televisió Espanyola.

D'esquerra a dreta, la constitució del primer Parlament balear; Maria del Mar Bonet, en un recital en favor de la protecció de l'illot de sa Dragonera, el 1977; i Francesc de Borja Moll, nomenat doctor honoris causa per la UIB el 1983.

El fets. El 1978 es crea el règim pre-autonòmic illenc, el Consell General Interinsular (CGI), presidit per Jeroni Albertí. El 1979, al mateix temps que les primeres eleccions municipals, s'elegeixen per primer cop els consells insulars que, tots tres, formen l'Interinsular. El 1980 es constitueix l'anomenada Comissió dels Onze, encarregada de redactar l'Avantprojecte d'Estatut d'Autonomia. El 1981 l'Assemblea de Parlamentaris i el Consell Interinsular (la unió dels consells insulars) aproven el Projecte d'Estatut i el lliuren a les Corts espanyoles. El 1982 Jeroni Albertí dimiteix de president del CGI, abandona UCD i funda Unió Mallorquina (UM).

L'1 de març de 1983 entra en vigor l'Estatut. Les primeres eleccions autonòmiques se celebren el 8 de maig. El PSOE i la Coalició Popular (AP, PDP i UL) obtenen el mateix nombre d'escons. El pacte entre la Coalició Popular i UM permet a Gabriel Canellas ocupar la presidència del primer Govern balear. El CGI es dissol.

La primera legislatura (1983-87) ve marcada per tot un seguit de lleis relatives a la protecció de diversos espais naturals (es Trenc...), l'establiment de la llei electoral, i, especialment, l'aprovació de la Llei de Normalització Lin-

güística (1986) per unanimitat de la Cambra. El cap de llista del PSOE, Fèlix Pons, no acabarà la legislatura, ja que fou nomenat ministre d'Administracions Territorials el 1985.

A les eleccions de 1987, del 10 de juny, un nou pacte entre PP i UM, i l'abstenció del CDS, impedeix un acord de govern de centre-esquerra, de manera que els conservadors continuaran controlant el Govern, si bé sense majoria absoluta. L'any següent, però, el diputat del CDS Carles Ricci abandona aquest grup i passa a donar suport, des del grup mixt, als conservadors, de manera que aquests gaudiran de la majoria absoluta.

El 26 de maig de 1991 se celebren les terceres eleccions autonòmiques. La coalició preelectoral PP-UM aconseguix la majoria absoluta dels escons: 31 de 59. L'esquerra també va perdre Palma. Només li quedava el Consell de Menorca. Però aquest mateix estiu, gràcies que un diputat del PSOE, Jaume Peralta, dona suport a la moció de censura presentada pel PP, la majoria s'altera. La presidència menorquina passa d'Albert Moragues (PSOE) a Joan Huguet (PP). El setembre de 1992 la crisi entre PP i UM provoca la destitució de Maria Antònia Munar com a consellera

de Cultura. Amb aquest trencament el Consell Insular de Mallorca, tot i la majoria del PP, queda sota control de l'oposició.

Les eleccions de 28 de maig de 1995, les quartes autonòmiques, atorguen la majoria absoluta al PP a Balears. Però el president, Gabriel Canellas, es veu obligat a dimitir aquell estiu. El substitueix Cristòfol Soler. Al cap de deu mesos, el grup parlamentari del PP retira la confiança a Soler i aquest dimiteix. El juny de 1996 Jaume Matas passa a ser el tercer president de Balears.

El 13 de juny de 1999 se celebren les cinquenes eleccions autonòmiques de les Illes Balears. La majoria relativa és per al PP, amb 28 escons de 59. Després d'un mes i mig de negociacions, Francesc Antich, del PSIB-PSOE, és elegit quart president del Govern illenc, gràcies als vots d'UM i de l'esquerra. Es crea, així, el primer govern no conservador en setze anys d'autonomia. L'any 2000, després de les eleccions generals, el cap de l'oposició i líder del PP, Jaume Matas, és nomenat ministre de Medi Ambient. Un càrrec que acaba d'abandonar per ser candidat a les sisenes eleccions autonòmiques.